

Pravice a levice

Abstrakt

Tato práce stojí na dvou pilířích, resp. částech. Tou první je pojednání a výklad k tomu, co je pravolevé spektrum, zda má nějaké alternativy, popřípadě jaké, a v čem tkví jeho přednost oproti ostatním koncepcím klasifikace politického spektra. Druhá část je náhledem do historie pravolevého dualismu, jeho zrození a proměn v čase od vzniku až po rok 1989 ve snaze ukázat proměnlivost politického konfliktu především v konkrétních obdobích, ale i ve vztahu k místu.

První část práce se soustředí na pravolevý dualismus jako takový a to, co pod ním rozumíme, zmiňuje některé konkurenční koncepce a vybrané přímo vysvětluje. Závěrem nechybí pokus o syntézu dvou až tří koncepcí do finálního schématu, které se snaží neopustit pravolevé dělení, ale zároveň mu dodat na vypovídající hodnotě.

První pasáž historické části práce se zabývá dvěma zásadními revolucemi, které otráslý západním světem a na jejichž konci vznikly demokracie téměř v té podobě, jak je známe dnes. Práce otevírá náhodnost vzniku pojmů pravice a levice čistě podle toho, ve které části sálu zaujaly místo nositelé konkrétních názorových proudů, a jakým způsobem byl tento mechanismus vynucen zasedacím pořádkem a nakolik byl čistě náhodný.

Následuje porovnání americké revoluce s francouzskou a vytýčení jejich rozdílností a příčin těchto odlišností.

Celá pasáž o liberálních revolucích je pak uzavřena Jarem národů, jako de facto dozvukem myšlenek především revoluce francouzské ve zbytku Evropy, resp. západního světa.

Na rok 1848 plynule navazuje výklad k důsledkům liberálních změn a jejich reflexí dělnickou třídou, resp. autory na dělnickou třídu cílicími. Na scéně se objevují socialisté jako nový význam pojmu levice, a tak je předložen výběr ze socialistických autorů a jejich myšlenek.

Poválečné období celou práci téměř uzavírá a v obecné části poukazuje na historii podmíněný poválečný kompromis mezi levicí a pravicí, především v ekonomické rovině. Tento křehký kompromis je ale otřesen revolučními bouřemi šedesátých let, především roku 1968, které znamenaly nejen generační střet, ale i střet o fokus politického konfliktu. Západní koncepce poválečné Evropy vítězí v roce 1989 pádem železné opony a jasným triumfem nejen ekonomického liberalismu nad komunistickou totalitou.

Klíčová slova: pravice, levice, historie